

I,

I

S

mp.

um

ntimi
ous

atus,

ernat.

aphi

R. M. K. 11. 1785

V O X
CLAMANTIS IN DESERTO,
S E U
S. JOANNES
BAPTISTA
ORATOR EFFICAX.

Per Basilicam pro Collegio Universitatis
Societatis JESU Tyrnaviensi

A B
ILLUSTRISSIMO, ET EXCELLENTISSIMO
DOMINO, DOMINO COMITE
NICOLAO EZTERHAZY, &c.
Regni Hungariæ olim Palatino à fundamentis erectam;
Nunc verò

A
CELSISSIMO S. R. I. PRINCIPLE
PAULO EZTERHAZY,
Moderno ejusdem Regni Palatino, &c.
Sumptuosè eandem adornante

Honorata:
ET
Reverendis, Pranobilibus, Nobilibus, Excellentibus, ac Doctissimis
Dominis AA. LL. & Philosophiæ
NEO-MAGISTRIS,

Dum
Per Rev. Patrem JOANNEM BAPTISTAM WENNER, è Societate
JESU, AA. LL. & Philosophiæ Doctorem, ejusdemque Professore emeritum,
& p. t. Seniore,
In Aula Academica Alma Archi-Episcopalis Universitatis Tyrnaviensis
Soc. JESU, supremâ Philosophiæ laureâ solenni ritu condecorarentur,

A
Perillustri Oratoria Facultate Tyrnaviensi
Oblata.
Anno M. DC. XCIV. Mensis Augusti, Die

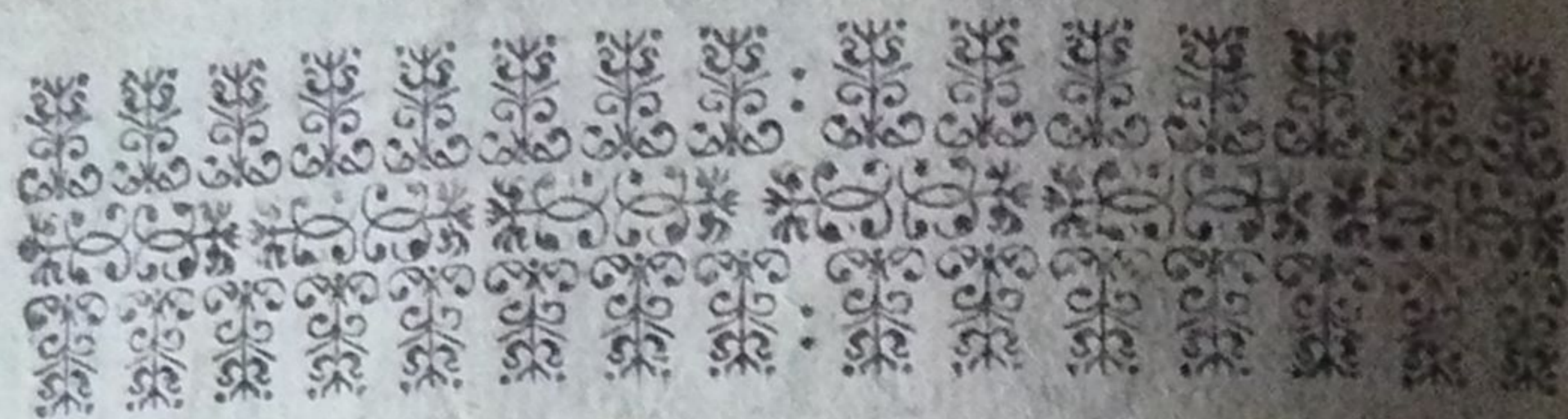
TYRNAVIÆ, Typis Academicis, per Joannem Andream Hörmann.

I,
I
S
,
mp.
um
ntimi
OUS
atus,
ernat.
aphi.

Ve

Plu

Ne

OBTULERUNT.

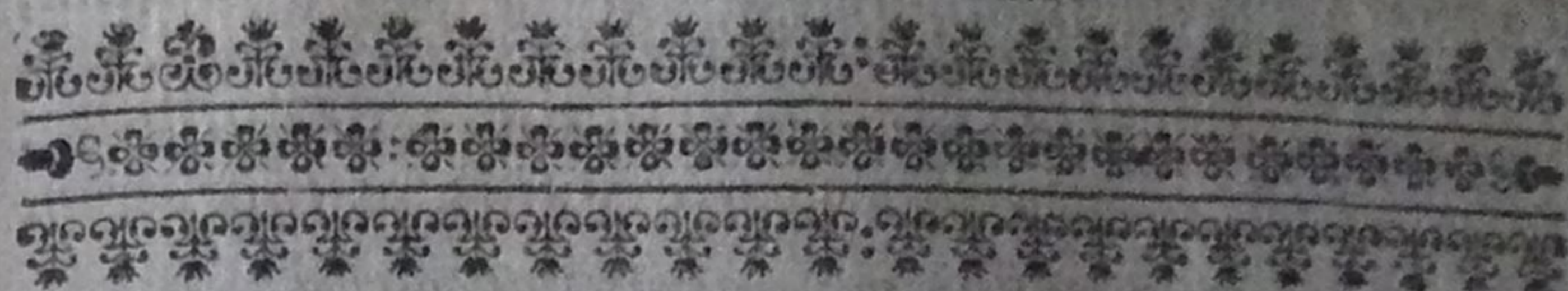
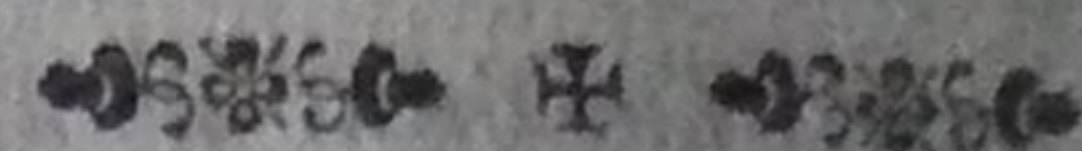
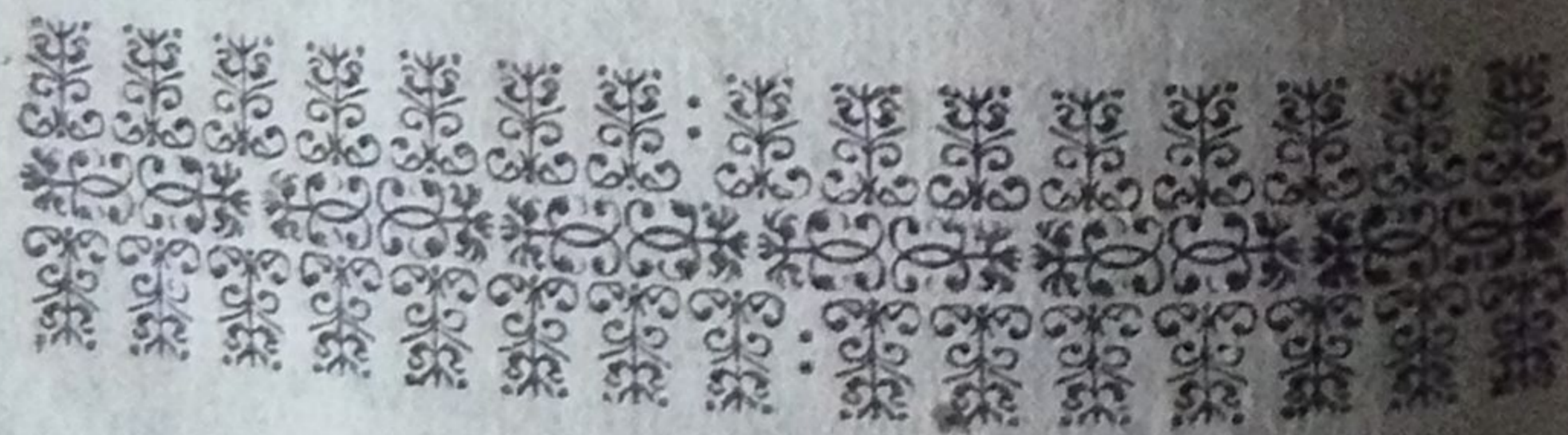
JOANNES de MARSINAI, Hungarus, Sacri Romani Imperij Eques è Regio Nobilium Convictu.

GEORGIUS KORLATKÓY de LABS, Prænobilis Hungarus.

LADISLAUS OKOLICSANY, de eadem Nobilis Hungarus, è Seminario B. M. Virginis.

CASPARUS CZINGELY de FÖLSÖVASARD, Nobilis Hungarus.

LADISLAUS HRABOVSKY de eadem, Nobilis Hungarus è Seminario B. M. Virginis.

REVERENDI, PRÆNOBILES, NOBILES, EXCELLENTES, ET DOCTISSIMI DOMINI, DOMINI NEO-DOCTORES.

Æsitantibus nobis, quò Vobis Neo-Doctores Philosophi, post confectos operosè trieteridis Philosophica labores, in suprema jam Philosophica laurea gloria meritissimè triumphantibus applauderemus, Romana quondam Urbis consuetudo, consilium suggestit. Hac post confecta cum hostibus bella, reducibus suis victoriosis Belliducibus in triumphalis gloria augmentum, perennitatem apprecantium voces applausui adhibebat.

m
st
ra
se
E
L
di
se
T

Ve

Pla

Ne

Id ipsum & nos, piâ sequelâ studuimus adumbrare. VOCEM, at unicam, clamantis in deserto quidem, sed per mundi desertum, ipso sui in ortu, progressu, & exitu validè sonantis, & tonantis ad totum applaudentium Laureis Vestris eorum addidimus. Et, ne quantum voluimus, in varietatis deessemus gratia, & tenera Discantum, & procedentis Altum, tum Tenorem, & (quod nobis ipsis mirabile) post ejusdemmet jam silentis exspirium, austerum, & severum, sed salutarem Bassum, vocalissimè profundum tonantem adhibuimus. Hanc, sive teneram inter larium paternorum limites; sive adolescentem inter deserti recessus ad Cœli delicias à cantibus replicatam; sive adultiorem jam ad Jordanis fluentia pœnitentia fructus fructuosè decantantem, sive iam emortuam, vocali tamen silentio in verba vita, sonos salutis eruantem, auscultetis, tota in pietatis harmoniam consonat. Ut sic VOCEM salutis, salutem intelligentibus, id est sapientibus Vobis potissimum offerremus. Et ne harmonia vocali quidpiam ad plenitudinem concinnitatis Musica pro applausu Vobis oblato deesset, adjecimus, & Phonurgica instrumenta. Quam VOCE huic, suavissima salutis clamanti in deserto, Illustrissima, Excellentissima Magnificam Basilicam plus quàm Thebani Architecti arte, Palatina liberalitas Ezterháziana erectam concinnavit, dicatamque VOCE huic sacra voluit; & Cellissima Palatinalis principis Munificentia exquisitè nunc adornat, in musicum organum addidimus. Ut si eam liberalitatis munificentiam voces hominum tacuerint, lapides loquantur. Hi totò Chori concordia dum consonabunt; supremâ Sapientia Philosophicâ laureâ redimitos Vos valere precamur, & perennare.

Honoribus Vestris

Additissimi

Rhetores Tyrnavienses.

GENETHLIACON.

Nascenti VOCE.

Gentis Idumæ multum sublimibus arces
Turribus, & nubes super, & super æthera jacto
Vertice, sidereo miscete cacumina mundo.
Plaudite per patrios longè radiantia campos
Pergama, quæ propriam Zachariæ nobile stemma
In sedem legit, natale effundite pœan.
Vos nova progenies vernans de stirpe serena
Nobilitat, claræque suo spectabilis ortu
Orbe palàm toto famæ divulgat honores.
Non tua tam augusto radiatur nominis auro
Phœbe Paros; Phœbique Soror non Delia Delon,
Juno Samum, Pallasve suum, nascensque Atacynum
Incola, nec Phrygiam celebravit Jupiter Idam,
Per juga reptaret cum parvis artibus infans,
Nec cum saxa manu vibraret fulmina Numen.
Hæc vigilum vatum sunt somnia, vana locorum
Religio, totam traducit fabula pompam;
Vobis vera micat de claris gloria cunis.
Pangite sylvarum volucres, rostrique sonoris
Intentæ lituis actœamata fundite: pullus
Famæ immortalis primas prodivit in auras,
Mascula quem virtus velocibus instruet alis.
Tūque DEO sacrata domus Solymæa, per orbem
Divulgata omnem, superans præconia pompâ,
Lætitiaë muros resera, turritaque cinge
Tempora ovans lauris, & odoræ munera sparge
Chloridis, Eoò venerataque thure tonantem
Victima digna, tuas nunc Eucharis imbuat aras,
Æmula sydereos festivis ignibus ignes
Ad radiosa vocet claræ certamina lucis.
Namque sacri Vatis Puer hic de sanguine venam
Haurit, & æquales genuini pectoris ausus,
Virtutis quos imperio moderante decorus
Exeret, insolito, blandi, certamine, mundi,
Et victor, vindæque sui, multisque triumphis
Inclytus, assertis intextet lilia palmis.
Hæc ego non vanus præfago pectine vates
Præcino, nulla licet consulti carmine luci
Aonij, responsa darent, nec delphicus ulti
Thure tripus, aut Cumaneæ cortina Sybilla;
Aspectusve poli, certo cum fœdere lucis
Sidera nascentum finguntur scribere fata,
Venturæ, (sortisque vices) mendacia vitæ
Omina; se pandit verax Horoscopus, altri
Nobiliore situ, duodenæ cincta pyropis,
Qualis ab Empyreo diffunditur orbe, favillæ

solle

A 3

Solis & æterni Virgo circumflua luce;
Augurium mihi Diva tuus favor explicat; Infans,
Auspice te, primæ lucis prodibit in auras,
Primam animam, & teneræ ducet spiracula vitæ;
Tu mihi Phœbœum fibras in pectoris æstrum
Suffice, Pieridum Charites infunde medullis!
Tu digitos, tu plectra move, tu barbyta blandis
Jussa Genethliacos concentibus edere plausus!
Diva faves votis? jam totis entheus ardor
Artubus exundans, pronos in carmina nisus
Urget, in Aonios jam vox fluit apta lepôres.
Anxia sollicitas versabat pectore curas
Zachariæ mens, consilio quo stirpis avitæ,
Majorumque decus, florente ptopagine longam
In seriem, non degeneri produceret undâ
Sanguinis, & digno renovaret gesta nepote.
Primæque jam justis dederat solatia votis,
Consortem jungens thalamo, cui stemmate claro
Nobilitas, virtusque pari fulgebat honore,
Accenditque spei genialibus omina tædis
Fortunatus Hymen! fœcundi munere fructum
Connubij spondens, veterem qui tradite sortem
Stirpe domus Zachariæ firmaret in ævum,
Ni sterilis venter sperantem fallat Elizam,
Interea multis Zacharias æthera pulsât
In templo votis, sic supplice voce perorans:
Magne DEUS, cujus nutu regnatur uterque
Mundus, & imperio Regnorum fata moventur,
Tu cunctas hominum sortes volvisque, revolvis;
Non secus, ac Phœbi, Lunæque vices, rutilique
Orbes astrorum pleno nunc luminis ortu,
Rursus, & occasu, tamen omni tempore callem
Præfixum peragunt, certo refluique rotatu
Annorum nectunt seriem cum sæcula fundunt;
Terrigenum genus auspiciis capit, omina vitæ
Præcipiti, rupto Parcarum stamine, lapsu
Proruit, in meritam primævo crimine noctem,
Cognatumque sibi permixtum pulvere corpus
Fatalis tumuli condit, clauditque sub umbris,
Exacto donec decreti temporis ævo,
Imperio revocante tubæ, præconis acerbi,
Vitalis repetat desertos Spiritus artus.
Perbrevis interea solantur nescia vitæ
Fata, fatæ prolis, fœcunda a stirpe nepotes,
Vivir in his virtus etiam post funera Patrum.
Astra meam stirpem fœcudent prole, cadentem,
Quæ fessum in sacro supplebit munere patrem,
Thura dabo, superis centenæque victima cedit.
Dixerat: & Cœlo delapsus Nuncius adstat
Ancipiti, Gabriel, miste hæc solatia præbens:
Traxisti in tua vota polum, quæque irrita nunquam

Verba

Verba suos meritò semper retulere favores,
Nunc quoque digna ferent liberalis munera dextræ,
Nam Zachariæ genti stant omina fati
Fausa suis decreta, trahet de stemmate claro
Progenies genuina decus, nec stirpe recisâ,
Vestrâ deficiet generandus ab arbore fructus
Fronde novâ semper soboles fœcunda virebit,
Nomen ei Joannis erit, sic præcipit æther,
Præveniet mundans nascentem gratia lucem,
Non equidem illustri generi dabit ille nepotes,
Sed fructus alios feret, alto munera Cœlo
Digna, genusque suum virtutum ad sydera tollet
Progenie, famam spreto cumulabit honore.
Hæc rata sunt, charum foveat tua cura clientem,
Imperijs natura tuis, & gratia foetum
Formet, & illustrem formoso in corpore sedem
Constructura animæ, nativis dotibus ornet.
Dixit, & attonitum Zachariam liquit ad aram;
Nec mora, subjectas, ciet in molimina Nymphas,
Ut sensit nutum Domini, natura, jubentis,
Præ cunctis stipata suis se dotibus offert,
Proxima pone trahens virtutum, gratia, cærum,
Advolat, unâ omnes pronò sinuamine magni
Numinis imperium, ac sceptri decreta verentur,
Ad quas sic fari cœlestis nuncius orsus:
Illustres Cœli charites, simul altera terræ
Numina, largifluo quorum de munere vitam
Adfiscit mortale genus, totumque decorem
Corporis effectum vestra derivat ab arte,
Vestro sole nitet, quidquid genialibus umbris
Prodit, & æthereâ vegetabile vescitur aurâ,
Et quæ terrenum supra radiosâ decorem
Immortalem animam divinâ luce venustas
Illustrat, laqueatque sibi flagrantis amores
Numinis ipsius, vestro de munere venit.
O Cœli soboles! vos lumina vestra paratis
Solis ab æterni radijs, nec dâmma rapinæ
Solvitis, ut quondam fallax sua furta Prometheus,
Utrâque turba meis conamina jungite votis,
Et Zacharianâ condignam effingite prolem
Stirpe, velut quondam cumulatâ sorte favoris
Numina Pandoræ genium exornasse feruntur,
Commentis vatum: vos vera charismata in unum
Congerite, ingenti meritâque in corpore sede
Instructâ, dotum compendia fundite menti.
Mens Cœlum, mens Numen amet, terramque supinam
Nobiliore premat fastu, virtute Magistrâ
Componat mores, veterem gestisque nitorem
Majorum superet, famæ jubar evocet umbris.
At Nymphæ contra: tuus, ô puer alme quod optas:

Deest.

Declarasse labor, sed iussa capeffere nostrum est.
Hæc ubi dicta: viam celerant, agilique volatu
Mox Zacharianæ felices arcis ad aulam
Applaudente polo longo agmine delabuntur,
Ipsi ultro paruli postes, sensere Dearum
Adventum, latum rutilantis fulguris icum
Æther intonuit, festis micuere favillis
Tecta, novis radiant penetralia fulgida flammis:
Ast lucem superabat odor, licet illa pyropos
Vinceret, & clari gemmantia lumina Phœbi,
Undique nectareis spirans fragrantia nimbis
Ambrosiæ charos implebat odore penates;
Moxque soporifero gravidam dulcore parentem
Imbuit, inque levem declinans membra quietem,
Halitus optatam dedit in spectacula scenam.
Visa sibi est Superum properatis gressibus agmen
Adventare, suâ conclavia sponte recludunt
Portarum longâ serie, recto ordine valvas.
Insolito primum species objecta stupore
Attonitam confundit, iners dein pectore cessit
Consternante timor; subijt dulcissima mentem
Spes, & amor, tanti, Cœlo donante, favoris.
Lux oculis primum tenuis, quas Phosphorus umbrat
Noctis adhuc dubiz cunctantes cedere campo
Æthereo, pellens spargit, pallente favilla,
Deinde corusca magis, qualem reserata rosarum
Atria, & Eoi divulgat luminis ostrum
Aurorâ generante diem, innox plena nitoris
Flamma, vibrat medium superans rutilante quadrigâ
Per convexa poli radiorum Cynthius aurum;
Sic allapsa Deas gressu propiore retexit
Sideres grandis Majestas lumine formæ.
Ipsa etiam natura faces, & fulgura flammæ
Induit, æthereæ, tanti est, commercia turbæ
Tractasse, & Sacræ comitem venisse catervæ.
Et jam postremæ superato limite portæ,
Ipsa recumbentis penetralia, summa, frequentes
In seriem longam subeunt, thalamumque coronant.
O quanta astrifero cunctis micat ore venustas!
Quantus fronte favor: roseo quæ gratia vultu!
Illa super, tacitoque simul prodigia formæ
Syderes affectu celebrat, reverentia, namque
Edere verba negat, primisque hærentia labris
Dicere tentantem, refugâ cum voce resorbet.
Mox ubi purpureo bombice sedilia strata
Nec Phœbo cedens, cœpit regale Dearum
Concilium, præses sapientia prima Senatûs
Parthenij, de suggestu sic orsa perorat:
Indigetes Cœli Nymphæ, Reginaque mundi
Totius natura, parens ditissima rerum,
Imperium nostis, divæ, quod nuncius, aulæ

Numi-

Numinis annutu dedit. En jam digna labore
Materies se offert, grandi, & molimine Divum.
Prima manum cedes operi natura, tenellam
Nam materna inter tibi viscera fingere prolem
Sorte datum: tu magnæ animæ, meritamque parare
Sedem, & condignam virtutum doribus aulam
Arte potes, genioque tuo: tu corporis artus
Finge, tuo ductu componat consona formam
Linea, sidereo se pingat gratia vultu,
Frontis ebur nitido prodat candore serenum,
In cilijs sacra majestas struat Iridis arcum.
Vibratus de mente vigor duo lumina blando
Fulgure succendat, qui gemmea sidera, flammæ
Oebalidum splendore premar; sed nube perenni
Temperet augustum demissa modestia lumen;
Ingenuum niveis variato lacte ruborem
Sparge genis, qualis decertat prima rosarum
Purpura, cui puro miscentur lilia bysso,
Aut qualis Daphne, properi vestigia Phœbi
Dum fugit, auroram in vultum trepidante cruors
Evocat, ante artus quam vestiat abdita lauro.
Arguto fluat amne lepos, & nectara suade
Attica, Romanus facundo Tullius ore
Regnet, ad arbitrium populorum corda catenans;
Æmula Sequanici vox diffluat Herculis auro.
In toto diffunde decus, formæque figuram
Corpore, cœlestis qualem sibi fingeret, alto
Si genius peteret delapsus ab æthere terras.
Hæc species externa micet, sed pulchrior intus
Sidereis, captura sinu, stet doribus, aula.
Cor tenerum molli cœlestis fomite amoris
Instrue, sparge fibris virtutum semina, primæ
Radices animo pueri plantentur honesti.
Dixit, & arcano sudans natura labore
Mandarum perfecit opus, maturus in auras
Jam properat fructus, gremiisque repagula nisus
Rumpere, fulgores lucis natalis anhelat.
Æmula naturæ, sed cœptum Gratia, vitæ
Interpellat iter, non sic ait, ante videbis
Puppe diem, te nostra prius socianda beabit
Dextera, contractam primævo crimine noctem
Ante fuget præsens humano in corpore Numen.
Vix ea dicta, gravis concepto Numine Mater
Celsos Judææ per montes scandit, Elisam
Invisura, puer Matris licet abditus esset
Visceribus, Numen præsens sensisse retexit
Saltu; vis subito penetrat Divina medullas,
Abstergitque luem, cœlique charismata toto
Corpore dispensans, replet ipsam Numine mentem.
Prima fides radios miscet velamine tectos,
Qualis adhuc fractis confinem Phosphorus umbris

B

spargit

Spargit ab axe diem, spes jugi fomite nutrit
 Succensas in corde faces, incendia flammæ
 Plena suo, quæ corripuens amor excitat, ignes,
 Relligio socios cumulat, pietasque calores,
 Jam ceptum natura parens jam perfice suæ
 Artis opus, releva cunctantem pondere Matrem,
 Cælestis Lucina jubet, da gaudia mundo.
 Factum Io! superi fortunavere precantem,
 Phæbus adest, solito comptusque serenior auro
 Vibrat ab axe diem, subridens plaudit Olympus,
 Augurium præbent volucres, lavum intonat æther
 Innubis, festis collucent testa favillis,
 Faustaque purpureis incumbunt omina cunis,
 Sponte suâ Zephyrus gratos aspirat odores,
 Agmina florigeris vernantia bella labellis
 Miscunt, una tamen nivibus vitricia tollunt
 Culmina præfago foliorum argentea cultu
 Lilia, in insontis pueri sinuanda corollam,
 Lilia, quæ castæ florescunt symbola mentis.
 Et placidâ circum Nympharum fusa coronâ
 Ambit turba thorum, faustè stupefacta peractum
 Quæque suum miratur opus, se seque tuentur,
 Et gaudent unâ expressas in imagine Divæ.
 Scilicet ut reliquis augustior emicat illa
 Effigies: jactatque suæ miracula formæ,
 Quæ varium sectata decus, cœu Cypris Apellis
 Picta manu; puer æthereas sic corpore toto
 Et vultu charites grato discrimine fingit.
 Frontis ebur nitidæ Majestas occupat, alto
 Cœu folio Regina micans, oculique gemelli
 Syderibus pietas geminum blandè evibrat astrum,
 Ora, genasque pudor, puris ut mixta ligustris
 Purpureo rosa flore nives confundit, Eoos,
 Primo albet cum sole dies, imitata nitores.
 Jam sacrum pia labra melos meditantur, Olympo
 Jam supplex ignara licet se tendere palma,
 Pectore flagrat amor, flammis animatur amoris
 Relligio, teneri jam victima, cordis in ara,
 Cælesti, felix bustum suspirat, ab igne.
 Fortunate Puer, summi cûi summa Tonantis
 Mater, prona manum melior Lucina dicavit,
 Formavitque artus! atque artibus indidit alta
 Semina virtutum, geniumque intruxit honore
 Sydereo, superasque faces ardere medullis
 Jussit adhuc teneris, & totum pectore Numen!
 Fortunate Puer! præcox cûi gratia lucem
 Ante diem cunis lentus quàm Phœbus ab axe
 Spargeret, irradiat rutilum natalibus aurum.
 Vive diu, terrasque tuis virtutibus imple.

Sonus

Sonus è laribus Paternis evanescentis VOCIS.

AGe inter montana Judææ in paternorum larium angustijs ad crepundia
 infantia adhuc adstrictæ, grandis, quia Numine plenus, parve in puerili
 corpore conclusæ Joannis age anime! Egredere de terra tua, de cogna-
 tione tua, & de domo Patris tui, & veni in viam deserti, quam necdum vita tui
 tibi nato propitium Numen monstravit, egredere. Progredere pusille Gigas,
 in dilectam curre eremum magne, imò maxime inter natos mulierum coram
 Domino puer. Satis jam materna inter suavia actum, blandientes inter co-
 gnatorum delicias victitatum est satis. Ibo ergo, quò Verbi æterni, æterni
 DEI agit impulsus, è vagitu domesticarum blanditiarum, ex infantium deli-
 ciatum balbutie in VOCEM clamantis in deserto ductu Spiritus evanescam!
 Mysticam in primordijs vitæ meæ nativitatem mirabilia DEUS consequi voluit;
 & Domino gratus non obsequar? multum satis quinquennio contanguineæ
 indultum pietati, toti satis factum propinquitatis necessitudini. Exhilarata
 nativitatis meæ gaudio tota totius domus cognatio. Sterilitatis in matre aboli-
 ta ignominia; magnificata Domini misericordia; fecunditatis sublimata glo-
 ria; muta Parentis ora, gratia nascentis VOCIS, in verba gratiarum, in Pro-
 phetiam, soluta; tota congratulationis jubilo totius montanæ vicinæ in lati-
 riam exultavit universitas, & Domino vocanti gratus non obsequar? Ibo!
 Tantam generis nostri magnificentiam, confessionis obsequio, quo divina in-
 spirationis nutus misericordiarum suarum dignatione ire jubet, non est,
 quod amplius deliberem, ibo; ut rotus orbis audiat vocalius misericordiam
 Domini per deserta solitarius cantabo. Valete ergo paternæ domus habita-
 cula, vale civitas Juda, vale Zachariæ domus, crescentis hucusque Joannis
 diversoria, paterni, maternique amplexus valete suavia, & basia; tota vale
 cognatio. Sic Cælum me sibi reddi jubet, vobis ad sterilis moræ solatia commo-
 datum, Hoc ex utero castissimo Filius Virginis me in utero adhuc latentem nec-
 dum natum, natum mulieris incarnata DEI Sapiencia trimestri impensâ mihi
 Magisterij cælestis gratia erudit. Nutrivistis hætenus Joannem puellum
 molliùs, cibastis lautius, induistis delicatius, ornastis indulgentius, offi-
 ciosis delicijs in paternæ domus amplitudinem, in hæreditatis possessionem
 habuistis spe sollicita affectuosiùs. Lactati, inescari, jucundo blandimen-
 torum illicitio amplius Joannis non patitur animus, ambrosiâ cælestium deli-
 ciarum dulcedine delibutus. Valete! securius per solitudinem deserti hu-
 manæ vitæ vitabuntur contagia. Vale & tu renella necum pueritiæ crescentis
 soboles, tota totius vicinæ puerorum innocentia; sat infantia datum lusibus,
 ad serâ vitæ subsidia continuaturus vitam vivere emigro innocentem. Vivam
 uni mihi, uni solique DEO notus, super omnia vivam suavius. Valete ere-
 mum anhelanti universa urbana fastidia. Avete verò vos ô dulces eremi,
 quas prælibo, avete puriores delicia! novo mihi incolæ futura salve solitudo!
 me ad te ducit Dominus, ut amplius benedictionum suarum gratias loquatur
 ad cor audientis VOCIS clamaturæ in deserto. O beata montium palatia! ô
 dilecta vallium solatia! ô quantum in suavissima hic animus liquecet solatia!
 nihil hîc de æstuantium urbium intemperie, non illimes fontium rivus vo-
 luptas corruptelæ venenat contagio: non spinas curarum sollicitudine cupidi-
 tas in vulnera acuit: non mærorum vicissitudinum, serenitatem lætitiæ obnubi-
 tat: non in ruinas præcipitiæ montium atrollit ambitio; non livor alieno
 bono

bono in proprium tabescit supplicium: nulla in stomachi commotionem ad mentem emovendam crescunt aconita: nullus ariditate languescens animam amarum aequis fatalem in sitim latex prostrernit: nullus fallacis pulchricudinis illius lethali germine fructus gulam in vitæ dispendia provocat: nulla ferarum terrent confortia, ex Cœli Imperio in obsequia innocentie mitescunt omnia. Feritate posita blandietur leo, rabie exuta parebit ad nutum tygris, totus mitis colludens Agno accubabit pardus, urforum iræ migrabunt in blanditias; nullum innocuè tractata lethali morsu venenum despiciet vipera. Tota ex jussu Numinis tractabili mansuetudine nutui innocentie beluatum deserviet feritas. O turas eremi delicias! o innocuam deserti voluptatem! o cautes! o saxa! o vallium amœna! vos in victum herbas, & radices innocuas, in belularia melleas aërij rosis guttulas, in potum purissimos e petris salientium aquarum fontes omni urbano mensarum luxu dulciores eremi convivæ ejulas præstabit. o quo cordis jubilo deliciosa sine fastidio sacietate, tota virtutum sociâ hospitalitate jejuna a ventris saburra epulabor. Et hæc urbana vanitati posthabeam? Eja Judææ juvenis sequere præcursores Domini pro continuata innocentie consummatione sequere præeuntem VOCEM, patriæ expirantem, deliciosa deserti sequere aspirantem, præcursores me Domini ad Dominum sequere, agnata urbibus fuge vitiorum contagia, individua palatij fuge pericula, integrâ vanitati toti evanesce innocentia, æternitate cœlis daturâ. In eremo jam requies mea. Hic totus consanguinea necessitudini evanesco, expiro! ad solum solitarij suavissimo collium æternorum desiderium anhelitu aspirabo!

PROBLEMA.

Maturioris ætatis Tenor, an tenerioris Altus DEO gratior?

Pro Tenore virilis ætatis.

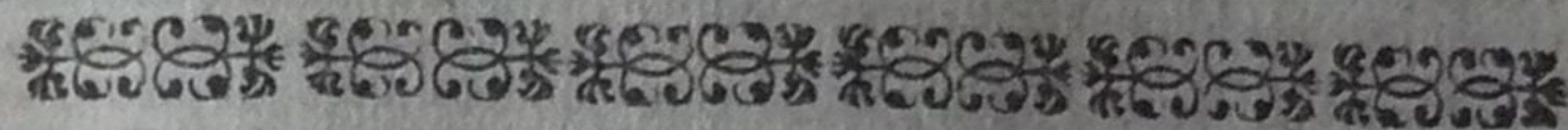
Quadrifariam cardinali orbis numero, ad suavia aurium, ad innocentes animorum delicias, deliciosa varietate, Discantus, & Alti, Tenoris, & Bassi, ex Phœnaxorum Orphæorum ingenio subtili discretissimo Musicz habetur integritas AA. Concinnius tamen ad veritatem, sanctissimo Archiatrorum Galeni Principis judicio, unica, integræque mortalium vita in quatuor, genio longè dispares, pueritiæ, & juventutis, virilitatis, & senectutis, ætates, consonâ dissonantiâ dissecatur. Hæc, quantumvis indole discrepent, ad æternarum tamen legum numeros concordatæ exactissimâ symphoniâ concinnè omnino ad cœlitum usque delicias consonabunt. Suavitate Discantus, pueritia: Alti flexibilitate, juvenus: constanti Tenoris presso, virilitas: graviore profundi Bassi tono, integrum vitæ chorum senectus consummabit. Dici fortè debuit; à teneris, ad suavissimè sine erroris lapsa decantandam vitæ innocentiam, cerea tenerioris adolescentiæ formetur tractabilitas: cujus Altum notato profectus incremento robustior juvenus conditam prosecutione continuet: perfectioris Tenorem, virilitatis robur ad solitionem veneranda senectus Bassum profundæ, perfectæque integritatis, ma-

uritatem auctoritatis totius rectè actæ, humanæ decantata vitæ superadjiciat complementum. Dicite iam amabo boni Cœlites! unus ex his duntaxat pariter, Tenoris, & Alti concertatione, cujus vobis major appetitio? Ego sane gratiorem vobis maturi Tenoris à scabra, hispidaque dissonantibus mundi confusione, fugam; quam inconstantem mollioris Alti ab eadem flexionem, & deflexionem præplacere, quò brevius, eo spero efficaciter gratius decantabo. Pro clavi Tenoris, pro basi argumenti ipsa prima immobilis esto veritas. Huic enim quid accidat gratius, quàm quod ei, veluti normæ infallibili, omnis humanæ in agendo harmoniæ constantius consonat, accordatque voluntati, auditum, scitumque nihil. Consonantiæ vero hujus perfectio cum inter hiulcos sæculi ululatus, inter inconcinnas fluctuantium illecebrarum dissonantias agi non possit; uni, soli que DEO vitam, in terris, à terris discretam constanti Tenore decantare acceptissimum evadit. Sed præverti me, quò propero, adverto; à captivitate libertatis mundanæ, ad libertatem mancipationis filiorum DEI, ad onus Christi leve, ad jugum suave, spontaneo consilio, maturâ deliberatione transire, vitam totam intra electæ, & dilectæ religionis claustra constante cursu decurrere, DEO placitissimum in veritate tenetis. Hoc ipsum tamen aggredi, hic labor, hoc opus intellectus est, quod sola penetrat maturitas intellectus. Arduum negotium impetu actum nunquam rectè constitit. Consultationis morâ, maturæ circumspectionis libratione moderatum, semper processit durabilius. Virium robur, si corporis, tum vel maximè animi ad molem tam grandis operis sustinendam, metiendum est, *Tollere quid valeat, vel quid sufferre recuset.* Inconsulte ceptum, vel nullo plerumque, vel penitendo exitu consummatur. Voluntario Sacrificio totum se per religionis Sacramentum, summo, ac primo rerum omnium Principio, sanctissimæ illi tremendæ, & adorandæ Divinæ Majestati victimare, maximæ res dignitatis, & felicitatis, grandiori deliberatione ponderanda, tractari debet exactius. Et hæc quidni maturior ætas, quam tenerior imbecillitas censuret rectius? Rapitur hæc impetu etiam leviter boni apparentis infirmo rationio, ubi hæc judicij stabilitate firmata, boni umbram apparentis exactissime discutit. Vertumno quovis, ac Prothæo in varietatem placiti mutabilior ea teneritudo est; firmiore honesti rite semel cogniti proposito solidior animus majoris ætatis inhæret; rectè ergo quæ divinæ voluntati consonat constantius, gratior quòque placebit. Religiosum statum non stantem, sed perpetui, & irrequieti laboris continuum torrentem, rectè non nemo dixerit, in quo & corporis, & animi lacertis eluctandum. Militia est, ubi non uno armorum, aut belli genere depugnandum. Jejunio, & austeritatis rigore, vigilijs & sobrietate, deliciarum contemptu, & mundi odio, totâ totius sui abnegatione, totòque virtutum adversus carnem, & spirituales nequitias insurgitur apparatu. Hæc consule aggredi nec judicio sufficientem, nec viribus supparem eam ætatem, nullus inficiabitur. Consonat itaque Tenor adultior divinæ voluntati constantior, quidni & gratior consonus complacere. Pro quibus dum habiliorem valore virium jam ante à me maturiorem ætatem probatum esse constitit, constantius divinæ voluntati eam consonare, adeoque rectè longè aptius suavissimâ morum concinnitate religioso in choro, consonantem DEO gratiorem, placere amplius, pro Tenore efficaciter decantatum erit satis.

Pro Alto Adolescentiæ.

Grandiori voce, soni adultioris Tenor auribus intonuit satis. More
 ures, moti & animi, non tota tamen commotione. Superstitit,
 etiam alterius audiendæ partis æquitas; Alti pro se concinentis au-
 scultabitur palinodia. Cantum tractu non protrahat brevissimâ suavissimi
 Alti efficaciam, liti momentum apud recti intelligentiam, iudicij iusti, sen-
 tentiam excantabit. Quid etenim? maturioris ætatis Tenor, tenerioris Alto
 canitur DEO gratior, quod Tenor primæ veritati concinnius, Tenor adultio-
 rum Divinæ constantius consonet voluntati. Hæc ipsa ex clavi per Alti verita-
 tem modulabitur sonorus. Suavissima vocis sublimis amenitate, universi
 Phœnascorum chori (parte unicâ, cui lis replica concertationis contra, per
 exceptionem cant, exclusâ) consonante iudicio, Altus Tenore jucundior
 est, quidni & DEO teneræ adolescentis ætatis consona in innocentium mo-
 rum harmonia integritas gratior? En palinodiam pro Alto cantantis veritatem
 in fundamentum. Ad æternas leges, ad ipsum sapientiæ initium, timorem
 Domini, adolescentiæ indoles innocentia vitæ habilior, ad concilia pietatis
 flexamini sua temperie inclinari est facilius; id vero jam ipsum, ut in delicias
 superis event amœnius, ita gratius quoque evadere ex veritate evictum habe-
 tur. Primitias rerum in oblationibus, quia gratissimas ex religionis præcepto
 DEUS olim offerri sibi voluit, imò primam innocentia victimam in juniore
 Abele respexit. Primas primitias flores martyrum per solam innocentiam te-
 stes mysterij sui nato in carne DEO parvulos habere complacuit. Soli virgineo
 tenerioris ætatis choro indultum cantare canticum, quo beatæ Syonis Agnum
 ad illabes delicias consequuntur. Quid ergo jam puritate Alti adolescentiæ
 veritati divinæ concinnius? Sed, & constantius consonante desiderabitur! Equi-
 dem, sicut candidæ lanarum, præstanti, quo semel imbuuntur ostro, colo-
 rem constantissimè retinent. Sicut quo semel est imbuta recens servabit odo-
 rem testa: ita adolescentiam juxta viam suam, etiam cum senuerit non neces-
 suram ab eodem veritatis divinæ habetur oraculo. Rite semel honesti formâ
 institutam juventutem continuato tono residuum vitæ processum decantare,
 tot sæculis magistra rerum edocuit experientia. En quod desiderabatur di-
 vinæ voluntati consonare adolescentiam constantius. Imò nisi ætas hæc flet-
 tendo facilis, ad omnis honestatis numeros consonare directa instituat,
 maturior frangi, quàm flecti facilius, facile omnem instruentis industriam
 dissonando retundet. Teneriores arborum, ut flexibilitate sua debent edu-
 cationi obsequuntur facilius: ut a teneris unguiculis animantes ad instructio-
 nis leges assue fieri exercentur habilis: ita tenerior juventutis conditio ad
 omnes virtutis numeros institui aptior, restarum concinnitate actionum eru-
 ditur exactius. Prudentiæ defectu, iudicij infirmitate, vitium tenuitate pro
 altitudine perfectioris religiosi statûs, tum eligenda tum vitæ Tono æquabili,
 ardua sustinendo, duro cantu decurrenda inidonea juvenus ne dicatur. Quip-
 pe quæ ei per naturam ad humanæ societatis contractum valida attribuuntur,
 ea majore divini auxilij concurrente efficaciam, quæ succedere ad inchoandum,
 ad continuandum, ad consummandum cassata deficient? Hominem ei (inquit
 neclatæum os Ambrosij) eligere licet per naturam, DEUM non licebit per
 gratiam: quid multa? pro Alto majora canantur! Ipsum æterni Patris æter-
 num Verbum Caro factum Alto concinit, dum duodenne in carne propositum
 triduo Ecclesiasticos inter parietes, à Matre, Nutritioque avulsam factum pro
 juventuti in obsequium DEI prævit pro exemplo. Juvenculus Samuel, à ma-
 tre

tre oblatum Domino. Præcursor Domini, Præcentor facti in carne Verbi Di-
 vini, quo inter natos mulierum non surrexit major, in desertum ad laudes
 DEI aulero victus, amictusque obsequio VOX suavius decantandas processit;
 Virgo Apostolus dilectus Christo Discipulus in juventute sacro Apostolorum
 choro est adlectus. E sacro codice DEO Altum juventutis in suo obsequio
 gratissima panguntur, & sonant in exempla, Jam Paulos, & Antonios, Be-
 nedictos, & Mauros, Aquinates Thomas, sexcentosque alios, numerosissi-
 mo syllabo ex annuo choralis Ecclesiæ, in adolescentiæ annis DEO in religione,
 quis satis dilaudet & decantet mancipatos? Ratio ergo consonat, Cælum ac-
 cinit, tantus exemplorum accordat numerus, Altum juventutis, Tenore
 virilis ætatis DEO in religione haberi gratius, verissime dictum.

VOX clamans VERBUM,

Seu

Joannes Christum demonstrans.

ANno quinto & decimo Tyberij Cæsaris, nullo Judææ Rege, Romano
 duntaxat Pontio Pilato ejus præside, Terrarcha Galilææ Idumæo He-
 rode, Principibus Sacerdotum Annâ & Caiphâ, factum super me in
 deserto Joannem Zachariæ filium verbum Domini, omnis regio Jordanis
 audi, omne desertum Judææ attende. Ecce jam venit nobis missus Unctus
 Domini, qui mittendus erat, Agnus DEI, Dominator de petra deserti ad
 montem filia Syon, datum hunc Agnum olim per os Sanctorum præmissum
 Syon in salutem, datum Israël in gloriam Domini ne ambigite. Inde enim
 exultaverunt speciosa deserti, inde colles accincti sunt robore; & hæc ipsa
 jam per montana Judææ divulgata sunt, tempus proinde visitationis vestræ,
 visitationis orientis ex alto Messia vestri agnoscite. Cognovore bruta pos-
 sessorem suum, præsepe Domini sui venerata, quidni & tu Jerusalem, luce
 ortâ, genitum in splendoribus Sanctorum tuum agnoscas Salvatorem? quid
 inquam non agnoscas? Cum in pace sit locus ortus ejus. Conquievit ab ar-
 mis pacata terra, & Romanæ Urbis in vastos gentium tractus dominantis im-
 perium, in ortu Messia tui, pacis detulit obsequium, Principi pacis; quia
 & Augusti edicto, universus orbis conscriptus, ut augustissimo ejus ortui ad-
 nutum staret, & tantis solennibus natæ Saluti tota hominum obsequiosa ap-
 plauderet universitas. Cælum ipsum, nati in civitate David Salvatoris mun-
 di, annunciato gaudio magno multitudinis militiæ cœlestis cantantium, &
 psallentium in aggratulationem sociata lætitiâ applausit. Gloriam DEO in
 altissimis, ex neo-nati Messia auspiciis, & pacem in terra hominibus, desi-
 deratissimo nuncio Angeli pacis bajuli detulere. Et quis jam ad tantum ortu
 Stellæ ex Jacob fulgorem cœcutiat? Videant ad eam lucem usque in Bethle-
 hem transitum a vigilijs noctis super gregem suum pastores, & locum Nati,
 Natumque Angelico Magisterio agnoscere docti, DEUM suum adorantes re-
 versi gaudio magno, manifesta, nati Messia, magnalia Domini enarrave-
 runt. Quid: quod Divini oris effatum sit, Bethlehem terram Judææ, nequa-
 quam minimam fore in Principibus Juda, clarissimis natalibus Ducis, qui
 regat populum Israël omni Judææ, omnibus orbis gentibus divulgandam,
 hoc

hoc in Principum Sacerdotum Synedrio, à divini hujus Vaticinii haberi oculo, vobis Judaici Magisterij vestri sacrosanctè sanxit auctoritas. Quia tunc natus esset Rex Judæorum Christus Dominus. Nunquid enim tunc non venit lumen Jerusalem, & gloria Domini super eam exorta est; dum oriretur super eam Dominus, & gloria ejus in ea visa est. In hoc enim lumine ambulaverunt gentes, & in hujus ortus splendore a solis exortu præcelsere Reges. Quare ergo turbaris o Jerusalem, annunciatorum è cœlis gaudiorum seges, in messum exultationis tibi nata est, quo metu, quâ tristitia, ad datum, & natum Principem pacis, in tumultu contremiscis? Quem Reges gentium, Cœlo per stellam nuncio, Regem Judæorum, verum tuum Messiam didicerunt, tu è Principum Mystrarum tuorum oraculo, ex consulto Prophetiæ Divinæ Vaticinio in Bethleem agnosce; Regem Judæorum, Regum Trias cœlitis eruditione, non Herodem cum Porphyrogenito filio in purpura superbam, semen Chara, non Juda, apud te, in tui illuminationem, ubi foret, inquit; ut quid ergo cum conturbato, ad Messiam tui exortum, pessimo scelerati Tyranni exemplo, tota conturbaris? ut quid ab hoc tuo principe pacis, agnito à gentibus, adorato à Regibus Domino Dominantium, quæ ad pacem tibi sunt posita, spontanei erroris contumacia, non advertis? Inundatione Cameloposita, Dromedarij Madian, & Epha operiendam te Messiam exortu, offerenda ab Insulis ei munera, annunciandam Salvatoris tui laudem, adorandum à Regibus terræ sanctum tuum Evangelici Prophetæ Isaïæ habes prædictionibus; expleta hæc in te sacra legis interpretes, cum toto Sacerdotum exposuere concilio: detrahe ergo voluntarij erroris velamen, & jam datum ex cœlestis promissionis gratia Salvatorem tuum, Agnum DEI, & stellæ nuncio, & Regum evocatorum exemplo adora demonstratum. An signa Messiam, mirabilium patratoris, orbisque Thaumaturgi expetis? En egressa virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascendit, Dominus dedit signum hoc, ut mulier circumdaret virum, & Jesse à radice conciperet Virgo, & Virginea Mater pareret Filium, cujus nomen Emmanuel. O signum! o portentum! Filius Virginis sine patre egressus, flos unicus universi miraculum. Filius Altissimi sine Matre ab æterno in splendoribus Sanctorum ante Luciferum unigenitus. Hunc complacentiæ Divinæ ultimum terminum, vobis natum, vobis in scientiam salutis datum, totius cœli, meoque, qui descendentem instar columbæ Spiritum Domini super eum spectavi, qui vocem Domini in hoc sibi Filio dilecto complacentis audivi, testimonio, referatis in applausum superna sedis repagulis exhibitum habete. Si Thaumaturgi Messiam signa peris, prædicta olim à sacris vatibus, spectastis oculis, palpastis manibus. Nunquid enim latè vagante per universam Judæam, imò per longinquas terrarum plagas evulgante famâ, sed & seniorum vestrorum, Principumque populi testante admiratione, aperti sunt oculi cœcorum? nunquid aures non patuere sardorum? Ipsi hæc spectastis mirabilia, portenta vidistis & signa. Cæcos videntes, claudos ambulantes, leprosos mundatos, surdos audientes, à mancipatione spirituum immundorum liberatos, mortuos resurgentes, pauperes in turbis evangelizatos vidistis. Eja itaque exurge Jerusalem! ad oculis concipiendum salutare DEI exurge; ad contemplandam gloriam plebis Israël, ad vindicem libertatis tuæ ex duro exactoris Tyranni jugo vivum in carne DEUM tuum summam veneratione agnoscendum exurge! Quod si necdum tanto lucis fulgore perstricta, è tenebris ignorantie ad luminis tanti scientiam expergisceris: age, factorum oraculorum scrutare Mystra, prædicta tibi ad Uncti Sancti Sanctorum desideratissimum adventum exactâ computatione discute tempora. Et dum

dum ex viri desideriorum Vaticinio septuaginta jam abbreviatis hebdomades super populum tuum, & super civitatem sanctam tuam, periodis suis exactas evolvisi, consummatam jam prævaricationem gratiâ Domini, deletam terre iniquitatem benignitate Salvatoris, deductam justitiam sempiternam vindicæ populi sui misericordiâ Altissimi, impletam visionem. & Prophetiam juxta jusjurandum factum patribus nostris à Domino, Unctum jam tibi Sanctum Sanctorum, datum in medio tui, Agnum, Dominatorem de petra deserti agnoscendo suscipe, susceptum Christum Ducem venerare. Hic enim ipse est, qui veniente plenitudine temporis, quieto noctis silentio, è regalibus sedibus profiliit, Evangelizaturus Syon; hic est, qui assumpta in carne in omni Justitia & Sanctitate ad annunciandum mansueris, ad medendum corde contritis, ad prædicandum indulgentiam captivis, ad divulgandum annum placibilem Domino missus apparuit. Noli ergo amplius in errore mortis traduci, dum ad videndum tibi lux veritatis in vitam exorta est, ut oculis ipsis usurpares datum DEI lumen ad revelationem gentium. Noli confundi in obstinationis opprobrio, cui venientem ex alto velatum humanitate DEUM ad gloriam plebis Israël clementissima DEI est elargita dignatio. Exulta itaque filia Syon, & tot Divinarum Prophetiarum oraculis, tot mirandorum signis, & portentis, tanto irrefragabilis veritatis testimonio, tuâ ipsius renitente indurati cordis conscientia, ipsius ex alto DEI gaudium de dato à se Christo suo annunciantis VOCE, tota jubilantis, & aggratulantis tibi Cœli lætitiâ, Messiam Salvatorem tuum, Agnum, qui tollit peccata mundi demonstratum omni humilis & debitæ venerationis apparatu obsequiosa reverentissimè adora.

PROBLEMA.

Efficaciùs VOCE, an Opere persuadeatur?
Pro VOCE.

AD permovendos mortalium animos, Vox, an Opus perorantis, energiam in persuadendo efficaciùs exerceat, sub lite constitutum, utrinque acriore adhuc concursu conficiatur. Equidem magnam Vocibus vim inesse, nec mutus negaverit, nec factorum annalium peritus Polyhistor inficiabitur. Solâ Voce, quod famosus à prodigijs ille Judaici populi Ductor Moyses rixantem cum Hebræo Ægyptium occiderit, ex divinis oraculis haberi Mystræ Hebræorum asseverant. Quin eundem ipsum, DEO, hominibusque dilectum Moysen, post præstitum per viam in viam deserti electo populo jussu DEI ductum, solâ verbi divini jubentis efficaciam, viam universæ carnis inisse, tum veterum, tum recentiorum factorum interpretum habetur testimonio. Imò hominem peccati, filium perditionis, eructandum novissimis temporibus ex puteo Abyssus contra cœlestia Gigantem, solo spiritu oris Christi, hoc est solâ Verbi Domini efficaciam interficiendum, doctissima auctoritatis affirmat gravitas. Xenophilum unâ canoræ vocis ope adjutum, quinque supra centum annos, sine ullo corporis incomodo vixisse, naturalium scrutator tradit Plinius. Innumera ejusmodi efficacis vocis mirabilia enumerat cum alijs Plutarchus. Quæ quidem, dum ut certa tenentur, certum penè & illud existimandum, efficaciùs voce Oratoris, quam opere persuaderi. Quid etenim

etenim valido verborum firmata robore, plena sententiarum Maieftate non efficiat oratio? ferreos penetrat animos, durata in adamantem emollit pectora, nulla per obftinationem tam obtufa mens, quam efficaciam fua, in fuum non inflectat obfequium. Hæc frænum præcipitantibus injicit, morofos iu- mulis concitat, exultantium compefcit insolentiam, ferocientium emollit auferentem, dejectorum crigit puftillanimitatem, præfumentium compefcit audaciam, agris suggerit folatia, fractis allabatur subsidio, in omnes pro libitu fuo ita efficit omnia, ut qui ejus dominantis imperio fe subducat, ut nemo. Ipfum robur Martium, virtus bellica, fubjectam fe vocis agnofcit potentiam. dum, quod verfuta militum stratagemata, quod intrepida in necem ruerent, quod ferro, & igne armata manus efficere non valuerunt, unica pugnantium animis validiffimè illapfa facundi Belliducis vox effectuat, Sua in ftrage fepultus Lacedæmoniorum interiiffet exercitus, nifi eum prærtus labantem fugâ exanguî penè exanimem, ad animos, ad cræentam hofti pugnam acrius ex dedecore inftaurandam, unius viri facundiffimi ea efficaciam fermonis incendiffet oratio, ut quem turpiter fugientem fugerat, revocato ab inde pede gloriofius fugitivam victoriam infecutus aflequeretur. An non unica Mnefthei vox Trojanos, quos jam difperfos desperatio in fimilem ignominiofam fugam egerat, ad repetendum rurfus prælium ita redegit, ut qui grandi dedecore, grandiore patriæ exitio fugitivi intra muros ab hoftibus obruendi periclitarentur, ingenti poftmodum hoftium ftrage à muris majore urbis gloria, maximo emolumento periculum depellerent? Romanos prætereo, de quorum Republica fapius conclamatam fuiffet, nifi Imperatorum eloquentiam vi pollentium vox, pro amiffa jam ferè victoria revocanda, repetito ex Romana fortitudine in hoftes incurfu efficaciter conclamaiffet. Et grandia hæc pro vocis efficaciam non habeantur miracula? Catonis confilium volebat mutum in prælio militem, clamore vultuque minaci inimicum terreri jubebat, plus voces, quam manum hoftes in fugam vertere, aut attonitos, quo expeditius feriantur, reddi perfuafus. Ita fanè, efficacius diferti oratoris facundiam, quam toto pugnaciffimi exercitus nifu peragi, celebratiffimi olim armorum Polemarchi fuo fuffragio confirmavere. Sic namque plures fibi Archiftrategus ille Epyri Rex Pyrrhus per unius Cineæ Oratoris eloquentiam, quam validis bellatorum copijs civitates fubjugatas gloriabatur. Sic ad Trojam, quam decennali obfidiione tota cum adfcitis auxilijs Græcia expugnare non valens, fole mendace religionis stratagemate dolosè obtinuit, non feptem manu promptiffimos cum fujs phalangibus Ajaces, fed Neftores eloquij vehementiam validos, fubjugandam, & excidio triumphandam fummus Græcorum Dux Agamemnon expetebat. Sic non tam armatorum copijs, quam potentiam eloquentiffimæ vocis per Græciam ubique Victor triumphos tonabat, fulminabat in hoftes Pericles. Sic Latina Primas eloquentiam Tullius, paratum à Catilina- ria conjuratione Romana Urbis excidium inveftivæ orationis vi efficaciffimè avertit, in paricidales patriæ hoftes fermonis adhortatorij vehementiam Quirites ita animavit, & armavit, ut adverfus confceleratos proditores opportu- niffimam victoriam ultricibus armis triumpharent vindices. Vocem facundiam, & in pacem componebat armatos, & rurfus in arma pacatos Athenienfes concitabat Demofthenes. Voce flexanimis eloquij, quidquid penè pro roftis Orator Cicero fuadebat, perfuadebat efficaciter. Nolo mille alias Græcorum & Latinorum, in foro, incurijs, militiam, & domi facundiam voce paratas Oratorum confequi victorias. Confopita iu Senatu ad bonum publicum confilio- rum diffidia, data efficaci executioni in communis rei utilitatem decreta; ita-
tutâ

curas leges, mille inde in Rempublicam fructus, fortunatiffimos eloquentiam partus, quis fatis recenseat? Sactis in exedris triumphantem vocem, quantas Ecclefiasticis fuis erudientibus ad iuftitiam populos, ftellarum inftar fulgentes mereat corollas, nemo fufficienter enarrabit. Altiffima confideratione Sapiens aflequatur melius, quam artata anguftijs explicet oratio. Quæ dum contracto pro Colophone quærit compendio, quid taciturnus Bellidux in ca- ftris, quid filentarius Polytricus in aulis, quid in curia, Senator elinguis, quid mutus Ecclefiasticus efficiet in Cathedris? nec militem ad prælium, nec civem ad agendum bonum publicum, nec auditorem in viam honefti fine voce inducendum concludit. Concludit non fieri opere effectuatam, quod prius voce non eft efficacius dictum, & perfuafum.

Pro Opere.

Medioerem orationem viribus commendatam, plus habituram momenti, quam optimam illis eisdemque deftitutam, famofus ille oratoriam difciplinæ Magifter Quintilianus, vel inde affirmavit, quod & infantes actionis dignitate eloquentiam fructus tulerint, & diferti alias, deformitate agendi, multi, infantes fuerint reputati. Non igitur fine caufa Demofthenes, quid primum in dicendo foret, rogatus; actioni primas, actioni fecundas, actioni tertias attribuit. Et Æschines dignitatem orationis Demofthenis admirantibus Rhodijs dixit: quid fi ipfam belluam resonantem audiviffetis, fpectaviffetis? Innuere voluit, manifefstum effe, plus dignitatis, & fplendoris ipfi actioni, quam reliquis Orationis luminibus inharere. Si enim una corporis eloquentiam, actio eft, ut voluit Tullius, atque aded per eam fubjiciantur oculis, quæ per vocem immituntur auribus, non potest non efficacius actio, quam vox animos permovere. Tantum ergo, fi in actione dicentis momentum eft, quidni longè etiam efficacius opere fuadentis, quam sermone perorantis perfuaderi, mihi perfuadeam? Quamvis enim fuâ integritate constantem orationem virium nervo non deftitutam minime negem, ut plus tamen fubjecto oculis operi, five ad conciliationem amoris, five ad incitationem odij, five ad erectionem fpei, five ad desperationis dejectionem, aliasque animi ciendas affectiones, ad perfuadendum attribuiam, non uno convincor argumento. Age enim quacunque elaborati fermonis elegantiam amorem quis erga te fuum fuaserit, nifi opere eundem contestetur, non perfuadeberis. Age, in cordati amici, plurimis radicata erga te fincera amicitiam experimentis probati, quocunque Philippicæ, aut Verrinæ inveftivæ impetu odium pellicearis, nifi verfi in odium amoris effectum verè fis expertus, prudens non perfuadeberis. Et, quæ facundiam vis ad fperam ibi erigat, ubi poft grandia elufi incassum laboris fatigia, rei impoffibilitas operatione ipfis oculis fubsternitur? Cujus vehementiffimæ dictionis impetus, te in agendorum desperationem ibi præcipitet, ubi operationis proceffus factio ipfo mox obtinendi finis in fperam confpectui exhibitus erigit? Ita rem, non fucum rei politam dictionem, perfuafurus exhibeat. Nimirum, aurium quidem, ingenique oblectationi ornata vocis eloquium fubferuit, animos tamen intelligentium nunquam ex merito, nifi operationi focietur efficaciter inflectes. Ita fanè nifi manui lingua concinat, nifi facta dictis exaquentur, nifi cum lauto sermone lautities morum conjungatur, tanquam Marpesia cautes incassum toto virium nifu exferas clamandi contentiones irritabit Auditor. Ut enim fapientiffimè Venusinus ille Vates accinit:

larvarum iudicium distemperante? Sic fore nemo non opinabitur, pompam
 tam exacti ad æquitatis amissim tribunalis, Judæa universa, imò orbis admi-
 raturus, non uno præconio aliis in exemplar dilaudatam evulgabit. Injuste
 actum est nihil. Hoc scilicet sanguinarij genij tui lascivientis in ventris, luxu
 Tyranni egit crudelitas, ut quam prius innocentiæ VOCEM occidere metu po-
 puli non poterat, non uno tamen supplicij genere apud te per Summum nefas
 occidere volebas, eam inauditam, contra naturæ, gentiumque jus, ad sal-
 tatriculæ adulteræ tuæ Herodiadis filiæ, amenter ex libidine lascivientis vocu-
 lam, immani tuo iudicio mitissime annuens capitis iudicio sententiare auderes;
 & adhuc injuste actum est nihil? Misso spiculate caput hoc in disco afferti
 præcipis; hoc decollatum in carcere (vindicatam in publico peragendi tanti
 sceleris meruebas) puellæ incestuosi thori tui probro Herodiadi tradendum
 tradis. Injuste actum est nihil? Consummata crudelitatis libidini libatum
 jam est, peracta sanguinarij edicti executione stropa; clamantis nunc san-
 guinis antitrophæ, VOCIS imminuta de exaggeratissima in sceleribus nequitia
 tuâ brevissimum compendium, quamvis invitis auribus percipe Tyranne, He-
 rodes audi! Per incestuosam thori rapinam, non licere tibi habere uxorem
 fratris tui dixi, & tamen naturæ, divinique juris pravicator tantum nefas
 consceleratus perpetrare ausus egisti injuste. Injuste in societatem tanti sce-
 leris, ne solus sceleratus habereris, pro assentationis palpo parasitos confor-
 tes adscivisti, multiplicato per te, in te, aliisque crimine, actum nefarie,
 actum injuste. De omnibus malis, quæ Herodes feceras salutari correptione
 VOX clamantis, miserentisque tui redarguebam; his tamen omnibus malis,
 & vocem salubriter redarguentis in carcerem includere adiecisti: odium tibi
 peperit veritas, actum injuste! Libuerunt libidinosæ crudelitati tuæ, quæ
 non licuerunt, actum injuste. Audisti Herodes, thronus Regis non est se-
 des iniquitatis. Regibus non quæ libent, licent, sed quæ recte licent,
 duntaxat libere debent, libuit tibi per summum nefas, sed non licuit inju-
 stum esse in innocentem, quidquid actum, actum injuste. Irritamenta lasciv-
 iæ ad majorem gulæ luxum, illecebras, convivali solemnitate, belluinâ in-
 gluvie supergeris: & jam à crapulæ, libidinisque æstu, crudelitatis tuæ, ef-
 fervescente genio thori tui prostibuli filiæ, saltatriculæ complacitæ, quidquid
 impudens ejus lasciviâ peteret, nefario juramento, mulierosus permittis, &
 majore sacrilegio, caput hoc VOCIS clamantis, in præmium saltatricis, tuo
 obsequio, per tuam eviratam feritatem cedit in præmium. Hæc ne tui natalis
 solennia? ut pro saltu puellæ, injuste latâ sententiâ è cervice Prophetæ caput
 desilliret? Ita scilicet efferum Leonem gessisti vulpes, ut belluinæ crudelitati
 delicias, ferinæ voluptati funera, incestui tuo conjugares. Quidquid hic
 actum per summum nefas ex veritatis oraculo actum injuste. Age jam vultu
 hominis larvata bellua ferali missu, geniali crudelitatis convivio epulis non
 exsaturata ingluvies, cruento hoc ferculo age, vescere. Adde ad scelerum
 tuorum plenitudinem superflente mensura consortes facinoris tui, convivas
 tuos effice. Tam exquisitè lascivientis Herodiadis, apto ad furentis voluptatis
 tibi placendi animo parato ferculo exsatiare. Hauri oculis horrore luxuriæ
 tuæ clausa capitis in disco lumina, delicias tui sceleris vel unico ictu contueri
 te sanguinem tetigit, algescit exsectum caput. Hauri è venis cruorem, &
 crudelitatis tuæ confessui propina, qui in tuam profluit damnationem. Totum
 te quem sitijisti cum tua Herodiade manante libertim prolue sanguinis balneo,
 ac ulla tui patris sit expertus cruenti sacrilegij. Pallentia oris intueri labia, &
 clama-

clamantis VOCIS sententiam, etiam dum obmutescit, expavesce. En crescen-
 tis VERBI, justij iudicij decreto vibratum in te fulmen est, tantam criminum
 abominationem, tanta malorum è solio tuo vitiorum jacta incendia, tantam
 effusi justij sanguinis æstum, tantum feritatis excessum, ardoribus sem-
 piternis lues, non elues. Prius tamen te belluam ex hominum consortio vi-
 tiorum foetore vermibus scatentem ejectam, terra sententiæ Cœlitum sub-
 scribente ejiciet. Sic tecum in exemplum orbi actum erit juste.

PROBLEMA.

Ad vocem salutis percipiendam aptiorne plebs,
an Nobilitas?

Pro Plebe.

DUM incarnata DEI sapientia vitali Magisterio doctrinam salutis, in
 parabolis olim humano generi traderet, Patrem suum æternum, æter-
 nus DEI unigenitus, agricolæ; quando institueret discipulos; se verò
 Filius hominis seminanti semen bonum in agro suo, quando congregatis ad
 eum turbis multis verba vitæ æternæ spargeret, assimilavit. Sed & factum esse
 deinceps, inquit Evangelista, ipse iter faciebat per civitates, & castella præ-
 dicans, & evangelizans regnum DEI. In diebus quoque illis, dum per Joan-
 nem Baptistam præcursorem suum in deserto Judææ pœnitentiam agendam
 clamaret, appropinquasse regnum Cœlorum prædicaret, tunc ad Joannem
 Jerosolymam exivisse, & omnem Judæam, & omnem regionem circa Jorda-
 nem, confitentis peccata sua, quin & progeniem viperarum Phariseos, &
 Sadducæos fugientes à ventura ira ad ejusdem Baptismi confluisse sacræ pa-
 ginæ testimonio consignatum habetur. Hæc, si morosius expendere, fru-
 ctusque salutis in audientibus factos reputare libeat, curiosa quidem sed &
 credo, extra censuræ notam, sese ingerit quæstio: plebsne an Nobilitas ad
 percipiendam salutis Vocem, habilior existimanda? Id si primo, & meliore
 fortè edicendum iudicio, & ex indole plebis, & ex sacri textus testimonio
 pro plebe pronuncandum videbitur. Nam mite plebis ingenium placidæ illi
 ovicularum mansuetudini, mihi vel ex eo haud dissimile esse videtur, quòd
 quemadmodum hæc ad omnem nutum pastoris agi facilis, ita illud ad omnis
 probitatis sibi propositæ persuasionem tractabilior habeatur. Imò cereus quasi
 vulgi genius ita est, ut ei quidem cœlestium bonorum, principiorum salutis
 forma facile imprimatur, impressa tamen semel, tanquam cauti adamantinæ
 insculpta, & incisa, magnâ, ut ita dicam, contumaciâ tenaci, difficillimè
 sanè, aut nunquam possit obliterari. Age enim, quanta, quàmque tenax
 factorum apud vulgus persuasa semel appetitatio. Fortunas omnes, vitam-
 que ipsam intuitu eorum depretiat. Nunquam siquidem religionis mutandæ
 ratio sine motu gravissimo plebis, in fortunarum jacturam, in vulnera, in
 tormentorum crudelia, in mortem ipsam ultro ruentis fuit attentata. Exem-
 pla, qui desiderat, fideles consulat fastos sæculorum. Atque hinc illud
 promanare indubiè concluditur, quòd præ alijs altioris sortis hominibus,
 Mystis

bast, eodem triduo elapso, ex Principum, Sacerdotumque maligno instinctu
 crudeli clamore, furiosâ rabie sanguinariè ad mortem Crucis deposcebant: &
 hoc non fuit venire Satanam, & tollere verbum de cordibus eorum? tempo-
 rales erant. Evangelizavit Christus & Nobiles, quod & in Regibus per hie-
 lam vocatis, & in Magdalena, ac Lazaro, in Thoma, & Matthæo, in Regulo
 & Centurione, aliisque sexcentis Ecclesiæ recolit posteritas. Certe, ut na-
 scendi felicitatem Nobilitati Dei providentia contulit, ita in donis naturæ o-
 ptimus naturæ opifex non denegavit. Ingenua Nobilitas est, ex meliori radi-
 ce, bonæ pullulant propagines, sic enim *fortes creantur fortibus*, ut Lyræ Prin-
 ceptus Poëta, communi placito receptum cecinit. Quidni ergo pro genuina in-
 genuitate ad omnem honesti rationem facilius persuadeatur? Desæcratione cete-
 bro docilior, exactiori educatione cultior, subtilius audita percipit, penetra-
 ta retinet, amata ex honestate consequitur. Magnanimitate ad cœlestia salu-
 tis erigitur, aquilatum instar ab imis, ad præalta evolat, à luto fœculentæ
 contagionis mundi hujus ad illimes cœli delicias sublimare sese ex generosi-
 tate sua efficacius persuadetur. Quot enim è solijs Cæsarum, è thronis Re-
 gum, è Principum celsitudine, è magna celeberrimæque Nobilium profu-
 piâ, per torius terrenæ pompæ despectum, unius virtutis appetitione in
 æternorum amorem sese exaltârunt. Hinc divitiarum depretiatione tot
 per Nobilitatem extructa claustralium cœnobia, tot erecta Religiosorum col-
 legia, fundata Ecclesiasticorum Capitula, honori Sanctorum dicata templa,
 profusis sumptibus ædificatæ Basilicæ, grandî munificentia provisa Xenodo-
 chia. Exempla non commemoro, quot enim orbe toto, tum Romana in ur-
 be per gloriosos Apostolorum Principes Nobilium familiarum, quot in aulis ipsius
 Principum proceres, quot per successores eorum Cæsaribus ipsis jure sanguinis
 proximi, ex percepto salutis verbo eos fructus fecerunt, quos etiamnum or-
 bis Christianus suspicit, & admiratur. Per quævis immania tormenta, vitæ
 potius, quàm recepti semel verbi salutis jacturam, sanguinis profusi testimo-
 nio facere præelegerunt. Illud prodigium, quod Cæsarum, Regumque con-
 sanguineus sexus fragilis, & tener, non unâ crudelitatis violentiâ è vita hæc
 mortali potius, quàm è verbo vitæ excedere, victoriam Martyrij pro fructu,
 largiente DEO, maluerunt. Flavius Jovianum è millibus quid referam? è
 sanguine Cæsarum hic oriundus, probro illi orbis Juliano Imperatori Apostata
 sanguine proximus erat: in nobilis virtutis suæ tesseram illud pro Symbolo
 præfixerat. Christus vitæ mez scopus. Christum à Tyranno abnegare jus-
 sus, non paruit; baltheo Nobilitatis suæ insigni in ignominia opprobrium
 exitus, ignominiam eam pro Christo pati, in gloriam reputavit: carceri ad
 destinatos cruciatus sufferendos vitæ ipsius periculo constrictus, libertatem no-
 bilis animi Christiani æstimavit, & mortalis vitæ pro Christo per mille neces-
 sitatem, pro vitæ ac salutis æternæ habuit auspicio. Repentino tamen, post-
 quam ultrix divina Nemesis blasphemum Apostatam è vita proturbasset, mili-
 tum favore ab exercitu Imperator est salutatus, fasces assumere prius noluit,
 quàm universus miles Christianum se esse acclamaret. I nunc &
 Nobilitatem ad vocem salutis utiliter percipiendam
 plebe apriorem nega.

VOX

VOX LOQUENS IN LAPIDIBUS.

CLAMANTIS VOCI

Sacrata cùm Simædes,
Ipsos tamen sexaginta filii annos:
Cavens, ne fortè magnos Heroum cineres,
Quos intra me quiescentes contineo
Importuno sonitu perturbem.
At, quid si immodica taciturnitas
Alijs loquendi præbeat ansam?
Et quæ Religiosa videri volui, Ingrata habeant
Multis cumulata sum beneficijs,
Quæ perire creduntur si taceantur.
Rumpenda itaque sunt muta naturæ vincula.
CELSISSIMA mihi EZTERHAZIANA DOMUS Paterna est.
Vel inde magnitudinem ejus metire,
Quod uno nisu tantam edidit molem!
Patrem eundem nacta sum, quem Patria
NICOLAUM EZTERHAZI
Hungariæ, anne etiam Cœli Palatinum?
Ut qui Cœlitibus tam Augustum infiruxit Palatium.
Et nominatim quidem Præcurtori Domini
Perpetuam fixit stationem.
Ad PRO-REGEM nempe spectabat
Numinis Legatum tam illustri excipere hospitio.
Qua in re bis benè meritis,
Et quod **VOCEM** honoraverit, & quòd in **VOCE VERBUM**.
Nec mirum videri debet,
Quòd armis assuetus, ad sacra animum adjecerit,
Unus quippe, munere
Et Romuli & Numæ perfungi auebat.
Quare Belli motibus, quibus Hungaria quatiebatur
Non semel feliciter sedatis,
E Duce Sacerdos, Templum Paci dicavit:
Cujus in tesseram, iisdem ædibus

Gentilium GRYPHUM cum AGNO Baptistæ
diversari voluit.

Ita tamen Pacem coluit, ut & Justitiam veneraretur:

Cui jam tum Fanum posuisse censei potest,
Cum ei solius ejusdem amore Arcem Regéczi dedicavit.
Sic nempe in Magni Herois pectore
Justitia, & pax osculatæ sunt.

Futurorum fuisse providum quis neget?
Cum ad proximam throno evedus dignitatem
De sepulchro cogitârit,
Me in Mausolæum constituens.

Si cui tamen triste id nimiùm Nomen videtur,
Rosetum me dicat,

In quod emeritæ EZTERHAZIORUM ROSÆ transplantantur,
Verillud expectaturæ,

Quo mundus universus novam induet faciem.

Ego quam possum beneficij repono vicem,
Parentem, qui me condidit gero conditum utero,

Editura in lucem luce supremâ,
Ejusdem & nata, & Parens.

Multa Vir immortalitate dignissimus,
Fatis concedens, Hungariæ reliquit,

Nihil tamen majus magno Filio
PAULO EZTERHAZI.

Qui ita Patris legit vestigia,

Ut tamen, citra filialis observantiæ dispendium
Dignitate antecellat,

Imperij creatus Princeps:

Quis genitor, sic à nato vinci renuat?

Cui ordini plusne ipse attulerit decoris,

An ab eo acceperit,

Etiam num in ambiguo manet,

Illud accidit præter morem,

Quod cum res magnæ parvis oriantur principijs,
Principatus ejus à magno cœperit PAULO.

In Pro-Regis munere successit meritò,

Qui pro Rege tanta agere, & ferre didicit.

Ad intimi consilii secreta

(Ubi omnia sub Rosa geruntur)

Quid Augusta LEOPOLDI sapientia

Aptius adiscere potuit

ROSA

ROSA EZTERHAZIANA?

Et quis tam illustri diffidat fidei,

Quam incendijs flagrans illustravit Hungaria?

Nunquam amantior Patriæ,

Quàm dum ex ea amore ejusdem recederet,

Tum vel maximè Locumtenens Hungariæ

Cùm nullum in ea Locum teneret.

In exilio minimè Exul,

Ibi se patriam reperisse credidit,

Ubi Regem & Coronam vidit.

Gryphorum propria est Auri custodia:

Quid ergo mirum, si hic

Auream Coronam, aureamque libertatem

Per tot vitæ discrimina sequatur?

Quanquam peregrinus in Colchidem tunc videri poterat

Hic novus Jason,

Unde olim aureum retulit velus.

Sic nempe ferro probata virtus

Auro debuit exornari.

AUGUSTISSIMI LEOPOLDI, in eum amor apparuit singularis

Cùm ei partem Nominis sui donavit

Literam nempe L. Jubilæam.

Jam olim solo Nomine PAULUS fugavit sæpè hostes,

Quid facturus, postquam ei

Cæsarei pars Nominis accessit?

Inter arma cum adoleverit, dubium tamen facit,

Plus ne ferri acie, quàm ingenij valeat.

Si Mars Minervæ nuberet, talem progeneraret Prolem.

Crebris edoctus experimentis

Quàm dulce sit virtutem præmiis honorari,

Perpetua in hac Universitate fundavit præmia.

Quid si id restitutionis faciat nomine?

Raptor quippe hic Nobilis

Hac ipsa in Academia cum literas tractaret

Præmia non semel alijs præripuit.

Utrobique gloriosus,

Seu Raptorrem cogites, seu Restitutorem.

Non contentus dignitatibus,
Inter superos ambit officium:

Fit cæli Reginae Historicus:

De prodigiosarum MARIÆ Iconum originibus

Æternitate dignum conscribit volumen.

Nes

